

Kunstig intelligens leder til nye kemifabrikker verden over

Brugen af ai er afhængig af evighedskemikalier som PFAS, og kemigiganter udvider fabrikkerne. Men i lokalområderne rammer miljøskader hårdt.

FORURENING

Da Jeroen Van Reeth og hans hustru for 15 år siden cyklede rundt for at lede efter det helt rigtige sted at bygge hus, faldt de for den lille belgiske landsby Zwijndrecht.

»Vi tænkte, perfekt! Det var lige midt i naturen og tæt på Antwerpen, hvor vi begge arbejder«.

Men for fem år siden opdagede de, at de bor midt i en af Europas mest PFAS-forurenede zoner takket være den enorme kemivirksomhed 3M's fabrik, som Jeroen Van Reeth kan se fra sine døtres værelser.

Man er ikke i tvivl om, at Jeroen Van Reeth elsker sine piger, når han viser den 8-åriges lyserøde Lego Friends-univers og hendes 14-årige søsters teenagerod frem.

Alligevel siger den 51-årige it-konsulent stille:

»Kan man tillade sig at bringe børn ind i en verden, der er så fyldt med forurening og kemikalier, vi ikke ved noget om?«.

Den lille belgiske by Zwijndrecht er kendt i folkemunde som PFAS-landsbyen, hvor folk frarådes at spise æg fra deres høns. Hvor man skal være varsom med at lade sine børn lege i haven og bruge handsker ved havearbejde.

Og hvor mange har fået konstateret tårnhøje niveauer af PFAS i blodet.

Zwijndrecht er blot ét ud af flere steder i verden, hvor store PFAS-udslip er trængt ind i luft, vand og jord. Verdenssundhedsorganisationen WHO opfordrer til, at nye kilder til den slags forurening helt bør undgås.

Men tendensen går i modsat retning: Mindst otte af verdens største producenter af PFAS-kemikalier skruer op for produktionen. De åbner nye fabrikker, udvider de gamle eller udvikler nye PFAS-produkter.

Det viser en oversigt fra ngo'en Chemsec, som blandt andet får støtte af den svenske stat.

Med nye og større fabrikker i verden vil der være stor sandsynlighed for flere lækager af PFAS til miljøet, hvor det stort set er umuligt at nedbryde. Det siger Xenia Trier, der er lektor i miljøanalytisk kemi ved Københavns Universitet.

»Data viser, at hvor man anvender PFAS, vil det typisk sprede sig – som gas i luften, som partikler, der falder ned på jorden, eller som lækager fra fabrikker. Herefter kan det optages i fødekæder og trænge ned i grundvandet«.

»Mange siger, at kemikalierne vil blive holdt i et lukket system, men det er ikke lykkedes de seneste 70-100 år«, siger hun og tilføjer:

»Der er ikke noget, der hedder et lukket system«.

Nedkøling i datacentre

Årsagen til kemivirksomhedernes udvidelser er vores alle sammens øgede brug af ai.

Kunstig intelligens spiller en stadig større rolle i offentlige institutioner, i erhvervslivet og endda i vores privatliv som en ven, man taler med. Det er en omvæltning af vores samfund, og det skaber nye behov, også hvad PFAS angår.

Det er der to grunde til.

For det første indgår PFAS-kemikalier mange steder i nedkølingsanlæg på de datacentre, hvor mikrochips og processorer står og arbejder.

Fortsættes side 2

Den 36-årige murer og bygningskonstruktør Loui Lam har med egne ord været med til at bygge et »betonhelvede« i hovedstaden. Indtil han gik ned med stress. Nu nægter han at bygge nyt og vil kun restaurere. Foto: Anders Holst

POLITIKEN MENER

Danske tremmer

Drop dog planen om et fængsel i Kosovo.

Man ved, at der er et stort problem med kriminelles retssikkerhed, når det er Dansk Folkeparti, der slår alarm. Og det er just der, vi står, når det gælder planen om at sende danske dømte kriminelle til afsoning i Kosovo.

Et »fejlskud« kalder Dansk Folkeparti nu planen, der blev vedtaget i Folketinget, og det er så sandt, som det er sagt. Erkendelsen kommer efter en bizar episode, hvor to fængselsbetjente fra Kosovo, som var inviteret til Danmark for at lære om danske standarder, endte med at overfalde en indsat i Vestre Fængsel. De er nu begge sigtet for vold.

På den måde opløser ideen om at outsource afsoningen af danske kriminelle sig selv i en farce, hvor det ender med, at vi i stedet importerer lovovertrædere.

FÆNGSLET I Kosovo var en skidt idé fra starten, men er nu blevet åbenbart tosset og bør droppes. Når fængselsbetjente fra Kosovo bliver sigtet for vold i Danmark mod indsatte, er det meget, meget svært at tro på, at forholdene for danske fanger i Kosovo vil leve op til danske standarder.

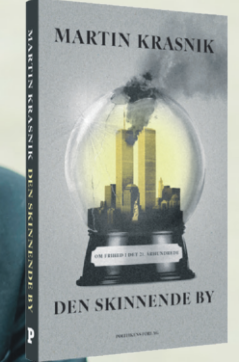
Hertil kommer det faktum, at projektet er blevet forsinket igen og igen. Oprindeligt skulle danske fanger kunne have afsonet i Kosovo fra 2023, nu hedder det 2027 eller 2028, og hvem ved, om det holder.

Endelig er der de generelle problemer ved Kosovo-projektet, som organisationer som Dignity har advaret om fra starten mht. at sikre de danske fangers rettigheder og det generelle problem ved at lade fanger afsones tusinder af kilometer fra venner, børn og familie. Det fremmer næppe resocialisering og muligheden for efterfølgende integration i samfundet.

Drop nu ideen. De danske politikere er meget glade for at stramme reglerne og kræve længere straffe. Det betyder ikke overraskende flere fanger, og det har gjort danske fængsler skandaløst overfyldte. Sidste år var belægningsprocenten 103 procent, og det tegner til at være endnu højere i år. Overfyldte fængsler skaber konflikt og problemer blandt både fanger og personale. Projektet i Kosovo var et vildspor. Mere kriminalisering og skrap-pere straffe kræver flere fængsler. Vel at mærke i Danmark. *mrr*

”Krasniks fortælling er svær at slippe.”
– Berlingske

DEN SKINNENDE BY
POLITIKENS FORLAG

5708730 910112 00042

★★★★★
“EN SAND FRYD.”
BJARKE FRIIS KRISTENSEN, FILMSKRIBENTEN

★★★★★
POLITIKEN

“MESTERLIG.”
LONE NIKOLA-JENSEN, INFORMATION

DEN FREMMEDE
EN FILM AF FRANÇOIS OZON (EFTERÅR I BOURGOGNE)
SE FILMEN I BIOGRAFEN

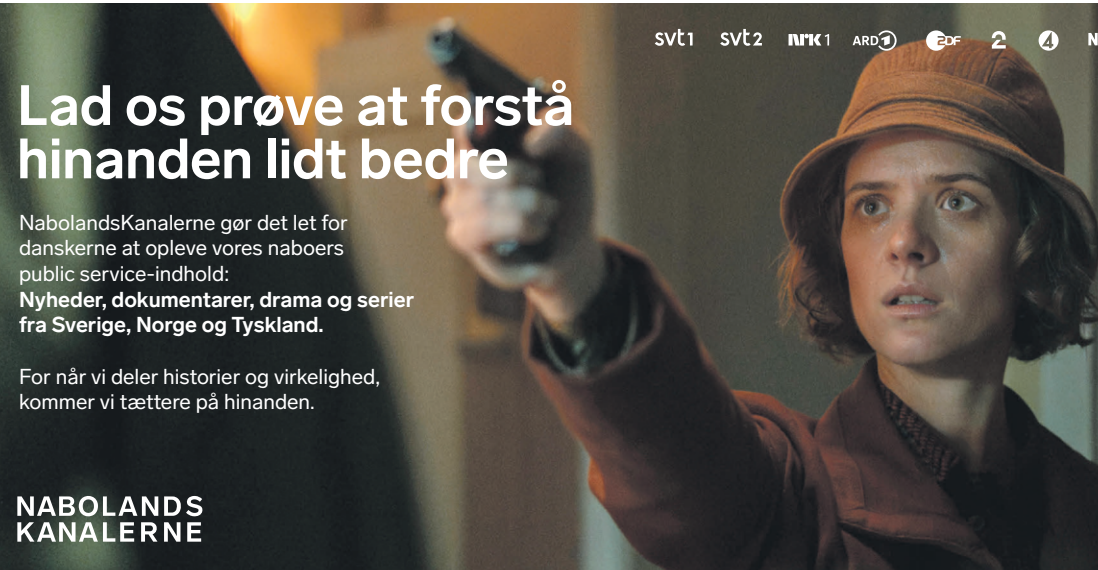
SVT1 SVT2 NIK1 ARD3 EBF 2 4 NDR EBF arto

Lad os prøve at forstå hinanden lidt bedre

NabolandsKanalene gør det let for danskerne at opleve vores naboers public service-indhold:
Nyheder, dokumentarer, drama og serier fra Sverige, Norge og Tyskland.

For når vi deler historier og virkelighed, kommer vi tættere på hinanden.

NABOLANDS KANALERNE

Scan QR-koden og find tv fra nabolandene

